S pastirskimi igricami bodo obogatili Pliskino učno pot

Pred desetimi leti so v Pliskovici odprli zelo zanimivo Pliskino učno krožno pot, ki je speljana v osrčju Krasa, med Pliskovico in bližnjimi Kosoveljami. Izhodišče je v Mladinskem hotelu v Pliskovici, ki deluje že deveto leto. Na šest kilometrov dolgo Pliskino pot se zlasti v zadnjih letih podaja veliko število pohodnikov pa tudi kolesarjev. Organizatorji, predvsem domače Razvojno društvo Pliska in Mladinski hotel so si zamislili, da bi bil po desetih letih čas, da Pliskino pot malo spremenijo in jo dopolnijo z nekaterimi novimi idejami.

Tako so pripravili projekt Trajnostnega razvoja Pliskine poti, ki so ga v okviru martinovnja predstavili na balinišču v domači vasi v soboto, 19. novembra 2011. Pri pripravljanju projekta sodelujejo vodja Mladinskega hotela Pliskovica Tom Ločniškar, biolog Borut Kokalj, predstavnici domačega RD Pliska Ivica Žerjal in Marija Turk ter mlada oblikovalka Jelena Uršič iz Dan pri Sežani, zaposlena kot prof. likovne umetnosti in umetnostnega oblikovanja v kamnu na sežanskem šolskem centru. Prav Uršičeva je predstavila pastirske igrice, ki so danes že pozabljene, živele pa so med našimi nonami in nonoti, ki so se jih igrali na paši. Z njimi se je mlada profesorica srečala in diplomirala na Višji strokovni šoli za oblikovanje materialov v Sežani, kjer je zagovarjala diplomsko nalogo z naslovom Igramo in učimo se s kamnom. Njena zamisel naj bi zaživela ravno na Pliskini poti.

Domačinom je predstavila svoje videnje pastirskih iger, ki bi jih lahko umestili na že 10 let staro Pliskino pot. Trajnostni razvoj je sestavljen iz štirih osrednjih sklopov. Poleg sklopa trajnostne rabe rastlinskih virov Krasa, zelišč in dišavnic z gmajne in čebelarstva, obravnava zadnji sklop pašo in pastirstvo. Tu predstavljajo avtohtone pasme rejnih živali na Krasu, ki se v slovenskem merilu ponaša z največjim številom avtohtonih rejskih živali. Gre za štiri živali, in sicer: kraško ovco – istrsko plamenko, kraško sivko (ki izumira, a se ponovno vrača v kraške štale), kraškega ovčarja (pes) in lipicanca. S pastirstvom pa so povezane tudi pastriske igrice, s katerimi so se nekoč igrali na gmajni. Prav s temi igricami bi popestrili Pliskino pot, da bi jih na zabaven način spoznali ne samo otroci, ampak tudi odrasli. »Tudi pastirske igrice so ene izmed elementov, ki ohranjajo kulturno dediščino Krasa in s katerimi organizatorji želijo, da ne izginejo v pozabo, ampak se prenašajo na mlajše generacije«, je poudarila Uršičeva. Predvsem starejše ljudi je povabila k sodelovanju, da bi podrobneje predstavili pastirske igrice.

Predstavila je naravno in kulturno dediščino, ki se deli na materialno (premično in nepremično) ter živo dediščino. Podrobneje je pojasnila, zakaj jo moramo varovati, kdo naj jo varuje in kako naj jo varujemo. Poudarila je, da je mogoče kakovostno preživeti prosti čas tudi na otroških igriščih iz kamna, ki predstavljajo naravni material. »Obstoječa igrišča niso ponudila otrokom drugačnega igranja. Lastnosti dobrih igrišč so varnost, preprostot igral, udobje in urejenost. Prav naravno okolje, kot je kraška gmajna, se je pokazalo za zelo pestro in otrokom primerno okolje,« poudarja Uršičeva. Uporaba pastirskih igric obuja vaška jedra, gmajne in učne poti, dopušča drugačne in zanimive izkušnje, kajti igrice so lokalno prilagojene in nudijo več kot samo zabavo in spoznanje na nevsiljiv način.

Uradni predstavitvi pastirskih igric Jelene Uršič je sledilo prijetno druženje domačinov ob mladem vinu in pečenem kostanju.

Besedilo in slika: Olga Knez